

18.08.2017

Sayı: 2017-08-221

Konu: Tren teşkil edilmesi ve 5600 modellerin doldurulması

T.C.
DEVLET DEMİRYOLLARI TAŞIMACILIK A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKARA

- İlgi: (a) T.C. Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğünün 24.02.2017 Tarih ve 16753308-010.07.01-E.29776 sayılı yazısı.
(b) T.C. Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğünün 09.03.2017 Tarih ve 36171547-774.01.99-E.37109 sayılı yazısı.
(c) T.C. Devlet Demiryolları Taşımacılık A.Ş. Genel Müdürlüğünün 13.03.2017 Tarih ve 16753308-774.01.02-E.37913 sayılı yazısı.

6461 Sayılı Türkiye Demiryolu Ulaştırmasının Serbestleşmesi Hakkındaki Kanun gereğince kurulan TCDD Taşımacılık A.Ş. ilgi (a) emirle “Şirketimizin yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında görev tanımları hazırlanıp yayımlanmasına kadar; Tren Teşkil Memuru, Lojistik Müdürü, Yardımcısı, Lojistik Şefi, Ambar Şefi, Sayman, Başpuantör/Puantör ve Lojistik Memuru unvanlarında çalışan personelin mevcut görevlerine ilaveten ekte belirtilen görevleri de yapacaktır” denilmiş ve ilgi(a) yazı ekinde;

Tren Teşkil Memuru; “İlgili meri mevzuatlarda belirtilen görevlerine ilaveten... teşkil edilen trenlerin Tren Hareket Formu 5600 model fiziki ve/ veya dijital ortamda hazırlamak ve bilgi girişini yapmak”,

Lojistik Müdürü/Şefi ve Lojistik Müdür Yardımcısı; İlgili meri mevzuatlarda belirtilen görevlerine ilaveten... sorumluluk alanındaki manevralarla ilgili olarak Manevra Talep/Gerçekleşme formu doldurularak gerekli iş ve işlemler yapılacaktır. Yapılacak iş ve işlemler Lojistik Müdürü/Şefi ve Lojistik Müdür Yardımcısı tarafından kontrol edilecektir”,

Ambar Şefi, Sayman Başpuantör/Puantör ve Lojistik Memuru; İlgili meri mevzuatlarda belirtilen görevlerine ilaveten... Sorumluluk alanındaki manevralarla ilgili olarak Manevra Talep/Gerçekleşme Formu doldurularak gerekli iş ve işlemler yapılacaktır”

denilmektedir.

İlgi (b) yazıyla; “Tren Teşkil Memuru/İşçisi ve Lojistik birimlerinde görevli Ambar Şefi, Sayman, Başpuantör/puantör ve Lojistik Memuru personelin tamamına yönelik olarak Tren Hareket Formunun işlenmesi ve tablete uyarlanması eğitiminin plan dışı olarak Lojistik Personelinin yoğun olarak çalıştığı iş yerlerinde eğitimin uygulamaya konulması, ilk eğitimin 13 Mart 2017’de verilmesi” planlanarak emirleşmiştir.

İlgi (c) yazıyla ise; “*Tren Teşkil Memuru/İşçisi ve Lojistik birimlerinde görevli Ambar Şefi, Sayman, Başpuantör/puantör ve Lojistik Memuru personelin tamamına Tren Hareket Formunun doldurulması ve bu formun tablete uyarlanmasını içeren 6 saatlik iş başı eğitimine ivedilikle ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiş olup Tren hareket Bildirim Formunun işlen mesai ve tablete Uyarlanması Eğitimi programı hazırlanarak ilgi (b) yazımızla onaya sunulmuştur. Onaylanan söz konusu eğitimin biran evvel verilmesi*” emirlenmiştir.

Demiryollarında ayrışma yaşanmadan önce (01 Ocak 2017 tarihine kadar) trenlerin hazırlanması; Hareket Memurunun nezaretinde ve sorumluluğundaydı. Aslında meri mevzuata (Trafik Servis Müdürlükleri Personelinin Görev, Yetki ve Sorumluluklarına Dair Yönergenin Madde 23-Hareket Memurunun görevleri maddesinin 4-5-6-8-15 fıkraları ile Trenlerin Hazırlanması ve Trafiğine Ait Yönetmelik’e” göre halen de böyledir. Yönetmelik ve Yönergede belirtilen görevler ile iş ve işlemlerin nasıl ve kimler tarafından yapılacağı Genel Müdürlük emriyle usule ve hukuka aykırı bir şekilde değiştirilmekte, devredilmekte ya da yok sayılmaktadır.

TCDD Taşımacılık A.Ş.’de Hareket Memuru unvanı kaldırılarak Hareket Memurunun yapacağı işlerden “*Trenlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak grup ve yönlerine göre, yeterli frenle ve frenli vagonlar dengeli biçimde dağıtılmış şekilde hazırlanmasını sağlamak, parlayıcı patlayıcı vagonların trenlerdeki sevki, ağır vasıtaların trenlerdeki yeri ve tren personeline teslim etmek*”, “*Trafik cetveli ve eklerini mevzuata uygun olarak hazırlamak ve tren personeline imza karşılığı teslim etmek*”, “*Tam ve basit fren denemelerinin yapıldığına dair denemelerin yapıldığını takip etmek*” işleri (ki bunlar en önemli işlerdendir) Tren Teşkil Memuru/İşçisine devredilmektedir. Bu görevler için çok ciddi ve uzun süreli kurs, eğitim, staj ve refakat stajlarının yapılması gerekmektedir. Aksi halde can ve mal güvenliği tehlikeye girmektedir.

Ayrıca, Hareket Memurunun “*Manevra vaziyet planlarını hazırlayıp manevra yapacak personele emirlemek*” işi de hem Tren Teşkil Memuru/ İşçisine hem de Lojistik personellerinden Ambar Şefi, Sayman, Başpuantör/Puantör ve Lojistik Memuruna toptancı bir yaklaşımla devredilmektedir. Lojistik Müdürü/Şefi ve Lojistik Müdür Yardımcısına da kontrol görevi verilmektedir. Lojistik personelinin görev yetki ve sorumluluklarını belirten 501 Numaralı Genel emirde ise bu personelin böyle görevleri yer almamaktadır.

Trenlerin Hazırlanması ve Trafiğine Ait Yönetmeliğin 1.maddesi “**Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından, bütün demiryol hatlarında işletilen trenlerin hazırlanması ve trafiğine ait hükümleri düzenlemektir**” şeklindedir. Trenler, bu yönetmelikte belirtilen şekilde hazırlanır ve işletilirler. Trenlerin kim tarafından da hazırlanacağı meri mevzuatımızda bellidir. Hal böyleyken trenlerin hazırlanmasını sağlayan, manevra vaziyet planlarını hazırlayıp yapacak personele emirlemek görevleri hangi gerekçelerle işi ve görevi olmayan personellere yaptırılmak istenmekte, kısmen de olsa bu görevler grileştirilerek önemsizleştirilmeye çalışılmaktadır? Emniyet vagonu nedir? Fren Emsali nedir? Fren uzaklığı nedir? Kullanılan fren nedir? İstisnai taşıma nasıl olur? Parlayıcı patlayıcı vagonların taşınması, trenin neresine makine ya da hangi vagonun verileceği nasıl olur? Trafiğin idare sistemleri nelerdir? Söz konusu tren, hangi sistemlerle idare edilen bölgelerden geçecektir? Tren, çıkışından varışına kadar sağlıklı bir şekilde gidebileceği şekilde hazırlanmış mıdır? Hazırlanmasına dair yetkili olarak kim imzalayacaktır? Sorumlu kimdir? Gibi sorumluluk gerektiren görevleri kim yapacaktır? Bu sorular ortadadır ve cevap beklemektedir.

İlgi yazılarla, olayın sadece 5600 modellerin girişi olarak algılanması hedeflenmiştir. Hal böyle değildir. Olay, trenlerin hazırlanması, tablete girilmesi, trafik cetvelindeki “**vagonlar diziye verildi, makinaya vagonlar çift hava hortumuyla bağlandı. Frenler denendi. Muntazamdır. Makinada sürat kontrol bandı vardır. Furgonda manometre**

vardır” meşruhattına kadar imzalanarak trenin teşkil edilmesi ve gelen giden trenlerin manevralarının yapılmasıdır.

İlgi emirlerde, sanki teşkil edilen bir tren varmışçasına “Teşkil edilen trenin tablete girilmesinden, 5600 modele kaydından” bahsedilmektedir. Kimin teşkil ettiği tren diye sorduğumuzda “Tren Teşkil Görevlilerinin teşkil ettiği tren” diye cevap almaktayız. Yani teşkil etme, hazırlama ve Hareket Memuruna “trenim hazır” deme işine kadar olan bütün süreçtir. Teşkilinden tablete girişine kadarki görevlerin tamamı Tren Teşkil Görevlilerine ve Lojistik Memurlarına verilmiştir.

İlaveten, Tren Teşkil işçisinin sorumluluğu nedir? Düzenlediği belgeye imza atmaya yetkisi var mı? Varsa da sorumluluğu nedir? Aynı işi yapan işçi ve memur disiplin ve çalışma koşulları bakımından da aynı değildir. Eşitlemenin söz konusu olduğu durumlarda düzenleme personel lehine olmalıdır. Makinistlikte de durum aynıdır. Kurum bu konuda da bir düzenleme yapmalıdır.

İlerde DTİ işleticileri arttığında manevra ve tren hazırlamanın kimler tarafından yapılacağı, manevralarda hangi aşamada kimin sorumlu olduğu yönetmeliklerde açıkça belirtilmelidir. Diyelim ki Halkalı havzada 4 DTİ var ve bunlar kendi manevracılarıyla tren hazırlayıp manevra yapacaklar. Burada güvenli ve verimli manevra nasıl olur? Anlaşıldığı kadarıyla herkes kendi manevrasını kendisi yapacaktır. Bunun yerine TCDD'nin DTİ'lerine manevra hizmetini, tren hazırlama hizmetini kendisinin ücreti mukabili vermesi hem güvenli hem emniyetli ve hem de verimli olacaktır.

Hali hazırda meri mevzuata göre bu işleri yapacak görevliler bellidir. Hukuksuz bir şekilde oldu bitti ile sağlık grubundan tutunda (eğitim, görev yetki ve yeterlilik gibi) hiçbir koşulu uymayan görevlilere bu görevleri yüklemek kabul edilebilir bir işletmecilik anlayışı değildir. Bu şekilde yapılan görevlendirmelerde, sorumluluk işi yapana değil emir verip yaptırana ait olacaktır.

4 Ağustos 2017 tarihinde Elazığ'dan Malatya yönüne giden 53049 nolu yük treninin Şefkat-Baskil arasında km 324 de yoldan çıkmak suretiyle devrilmesi, trende görevli makinistler Mehmet Kirkin ve Sergen Ayverdi'nin olay yerinde hayatlarını kaybetmesi olayı bize, demiryollarımızın tamamında kaide haline gelen “Önce Fren, Sonra Tren” kavramının ne kadar hayati ve önemli olduğunu göstermiştir.

Demir tekerlekleri demir raylar üzerinde, meyilli bir yolda kısa mesafede durdurmak için fren hesaplamaları yapacak heyetten taviz verilemez. Bu heyet içerisinde personel düşülemez. Her personel düşülmesi riskin artması demektir. Hele hele heyetin oluşumunu sağlayan, otorite olan ve “fren tamam, tren hazır gidebilir” diyen ve onaylayan Hareket Memursuz bu heyet oluşamaz. Dolayısıyla burada da heyet tam olarak oluşmamıştır.

İlgi (a) yazıdaki konular öngörülerek önceden çözülmeli ve buna yönelik mevzuat düzenlenmiş olmalıydı.

Bu şekilde tren hazırlaması ve manevra yapılması emniyeti ve güvenli çalışmayı sıkıntıya sokacaktır. EYS açısından da risk değerlendirmesi yapılarak konu ele alınmalıdır.

Amacımız, trafiği daim olan, her dakika tren çalıştırılan demiryollarımızda manevraların emniyetli, güvenli ve verimli bir şekilde yapılabilmesini, trenlerin sağlıklı bir şekilde hazırlanıp varacağı yere kadar emniyetli bir şekilde seyrini sağlamak ve standardizasyonu getirmektir.

Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü, işleyiş ve sistemi düzenleyici mevzuatı ilan etmeli ve konuya standart getirmelidir.

Yukarıda anlatılan, neden ve gerekçeler ışığında yapılan değerlendirmeler bize, taşları yerinden oynatan, trafik emniyetini, can ve mal güvenliğini riske sokan bu uygulamaya derhal

son verilmesi gerektiğini göstermektedir. Uygulamaya devam etmek ileride yeni kazaların olmasına zemin hazırlamaktır.

Meri mevzuatımız ve işin doğası gereği olan işleyiş oturtulmalı ve buna göre sistem kurulmalıdır. Trenlerin hazırlanması ve trafiğinde; esnek çalıştırma ve angarya görevlendirmelere son verilerek Tren Şefi, Hareket Memuru ve Gardıfren yerini almalıdır.

Bahse konu hususların takipçisi olacağımızı belirtir, TCDD, TCDD Taşımacılık AŞ ve Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğüne gereğinin yapılmasını talep ederiz.

Rıza ERCİVAN
Genel Hukuk TİS ve İnsan Hakları Sekreteri

Hasan BEKTAŞ
Genel Başkan

Gereği :

Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
TCDD Genel Müdürlüğü
TCDD TAŞIMACILIK A.Ş. Genel Müdürlüğü
Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü